

Извршена је анализа рукописа превода уџбеника *Биологија 7*, Уџбеник за седми разред основне школе, на русинском језику и писму, ауторки Гордане Субаков Симић и Марине Дрндарски, издавача „Нови Логос“, Београд.

Констатује се да је горе наведени уџбеник *Биологија 7*, Уџбеник за седми разред основне школе превод Уџбеника истих ауторки, издатог на српском језику и ћириличком писму, издавача „Нови Логос“, Београд, којег је Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд одобрило за издавање и употребу Решењем број: 650-02-00594/2019-07 од 11. 02. 2020. године.

Уџбеник се састоји од два дела. Први део уџбеника обухвата Кратак водич кроз уџбеник и две тематске целине: *Наслеђивање и еволуција*, и *Јединство грађе и функције као основа живота*. Други део уџбеника обухвата такође Кратак водич кроз уџбеник и три тематске целине: *Порекло и разноврсност живота*, *Живот у екосистему*, и *Човек и здравље*. Оба дела уџбеника садрже *Решења*, *Речник појмова* и *Литературу*. Прилог уз уџбеник је *Појмовна мапа за седми разред* са шематским приказом обрађених појмова из уџбеника.

Издавачу се скреће пажња на следеће уочене грешке, које се могу лако исправити и које не нарушавају разумљивост градива:

Анализиран је Стандард 4 – Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.

Показатељ 1 - Уџбеник поштује језичку и правописну норму језика на којем је написан – задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири).

Први део Уџбеника

- страна 2 – у русинском преводу недостају подаци у вези са тиражем; број решења о одобрењу уџбеника, и СІР – Каталогизација у публикацији, ISBN и COBISS. SR-ID
- страна 11, пасус Хромозоми, 1. ред: зоз молекули (не молекула)
- страна 16, пасус 2, ред 2: два пута пише – од тога
- страна 19, пасус Резиме, 4. ред од доле: хромозому (не хормозому); и 2. ред од доле – Процивно (не супротно)
- страна 27, пасус Поступок, 4. ред: скалпелом (не скалпером)
- страна 28, 3. ред: после Наприклад, (зарез)
- страна 29, 6. ред: молекула ДНК
- страна 34, 1. пасус: Самец (не мужјак) и самица (не женка)
- страна 42, под 2: зелене зарно (не зелене)
- страна 43, под 8.: будзе мац (не будз)

- страна 49, пасус Симетрия, 8. ред: може (не мож)
- страна 55, 3. ред испод слике: и основних животних функциях
- страна 66, пасус 2, 1. ред: зоз скалпелом (не склапелом)
- страна 76, 1. пасус, 4. ред: лаг' (не лак); и пасус Поступок, 5. ред, два пута: лагу (не лаку); 6. ред – лаг': 7. ред лагом
- страна 82, пасус Цо думаш..., 4. ред: папратох (не папаратох)
- страна 84, 5. ред: У пазухи плодних лупкох (не пазухуплодних лупки)
- страна 85, послед. пасус, 5. ред: опрацковйовачами (не опрацкойовачами)
- страна 86, 1. пасус, 2. ред: при концу (не пред конєц)
- страна 87, предпосл. ред: вичерай (не розмень)
- страна 91, 1. пасус, предпосл. ред: розлични (не розличити)
- страна 92, 2. пасус, под б): поленово зарно (не поленов)
- страна 94, пасус Знання и схопносци, послед. ред.: илюстровац (не илусторвац)
- страна 96, 2. ред: вимоги (не захтеви); и под 4.: Рост процивно (не супротно)
- страна 103, под 4.: тварди (не крути)
- страна 104, испод прве слике, 2. ред: орґанизми (не орґанизем); исто и испод друге слике
- страна 106, под 4: тварди (не крути)
- страна 108, 3. ред: и замеркуйце (не у замеркуйце)
- страна 109, 4. ред од доле: гетеротрофом (не гетероторфом)
- страна 114: предпосл. ред: на муροх будинкох, купальньох, меблю (не на муροх зґрадох, купатилох, намештају)
- страна 115, под 2, 2. ред: у купальні (не у купатилу)
- страна 116, послед. пасус, 1. ред: Лішаї чувствительни (не осетліви)
- страна 117, послед. пасус, 1. ред: одход (не обиход)
- страна 118, 1. реч: З помоцу (не Помоцу); и 2. ред: нашли (не нашлі); и под 9: на стеблу бука (не букви)
- страна 119, под 1, 2. ред: Цо (не Шо); и 3. ред зоз буквамаи (не словамаи)
- страна 122, 3. пасус, 1. ред: специялизовани (не специялизован);
- страна 127, пасус Приклад, 3. ред: на закрицу (не на крове)
- страна 130, пасус Цо думаш: джубок (не кљун); и послед. ред: зоз новима (не новим)
- страна 135, пасус Резиме, 7. ред: клітинкох (не клітинкиох)

- страна 139, под Материял: шмирг'ла-папер число 2-3 (не шмирг'л бр.2-3); и 3. пасус, 1. ред: шмирг'ла-папер
- страна 141, 3. пасус, 2. ред: мозог' (не мозок)
- страна 142, горе, поред слике: самица, самец (не женка, мужяк); и пасус Чи розумиш, 2. ред: хрибтовой часци як гу бруховей (не хрибтовой часци гу бруховей); и предпосл. ред: процивно (не супротно)
- страна 145, пасус, Цо думаш, 4. ред: ше по народзеню одстранюе (ша скланя)
- страна 146, наслов: Направ модел похребцини (не Направи модел кичменице); и пасус Материял: грубша шнурка (не грубши); и наслов: Поступок (не Поступак)
- страна 147, пасус испод слике, 3. ред: форму (не форми); и предпосл. ред: розкази (не наредзеня)
- страна 149, 4. ред од доле: вонкашней косци руки (не жбици); исто и на 150. страни 2. ред: вонкашней косци руки (не жбици)
- страна 150, пасус Чи розумиш: една од другей (не еден од другого)
- страна 152, пасус Превекер, под в): ставцох (не зглобох)
- страна 154, доле, лево 1. ред: гидроскелет (не гидорскелет);
- страна 155, пасус Знания и схопности, послед. ред: ганглийох и повяжеш их зоз типом (не приведзеш до вязи)
- страна 156, послед. ред: процивного полу (не супротногo)
- страна 158, пасус Цо думаш: инсекти бруня (не зую)
- страна 159, пасус доле: Поступок (не поступак)
- страна 161, 2. ред горе: Цо повязуе (не поязуе)
- страна 166, 1. ред: углавним (не углавном)
- страна 167, пасус Поступок (не Поступак)
- страна 170, пасус Резиме, 1. ред: осети за прием (не з прием)
- страна 171, пасус Биофокус, под в): гетеротрофом (не гетероторфом);
- и пасус Знания и схопности, 6. ред: *превериц* (не *ПРЕВЕРИЦ*)
- страна 173, пасус Здогаднї ше, 1. ред: джубок (не клюн)
- страна 180, 2. пасус, предпосл. ред: оможлївене (не оможлївена)
- слика 181, испод слике, 2. ред: прилапйованє (не усваянє); 4. ред: черанку ґазох (не розменьованє)
- слика 182, 2. пасус, 1. ред: молекули (не молекула); и 3. пасус, 1. ред: хтори чловек (не хтору)

- страна 184, табела, 3. колона: птицово вайца (не вайца од птицох); и под 2, 3. ред: воздушних мешкох (не воздушних кесох)
- страна 188, пасус Цо думаш, горе, 6. ред: морска вода (не морска вод)
- страна 191, пасус Цо думаш, 3. ред: ндморских висинох (не надморских горох)
- страна 198, пасус Резиме, 4. ред од доле: Кревова чечносц (не чечосц)
- страна 200, пасус Приклад, послед. ред: подруча (не подручя) два пута у истом реду
- страна 204, 4. ред: чежки 680 kg (не чежи); и 4. ред од доле: у новшим чаше (не у новши час)
- страна 205, под 1, 2. ред: вилучоване (не вилучиване)
- страна 207, десно поред слике: окруцени зоз ґалетку (не зоз чауру); и 1. ред испод слике доле: хтори наставаю (не настава)
- страна 208, 1. пасус, 4. ред: 20 раз концентрованши (не концентрованша)
- страна 212, 1. пасус, 2. ред: под час *руцня икри* (не *мресту*); и 2. пасус, 5. ред: потомкох тигришох (не тигрох)
- страна 214, 1. пасус, 7. ред: коло еден рок (не одприлики)
- страна 216, под 4, 1. ред: родителя (не ротителя); и ред испод: обидвоіх родичох (не обидвох)
- страна 217, 1. ред: гермафродитних (не гермафордитних); и под 1а: преображене (не прображене)
- страна 218, под 5, 2. ред: самец од самици (не мужяк од женкиє)
- страна 223, пасус Биофокус, 2. ред: На право, На ліво (не Право, ліво)
- страна 224, 4. ред: джубкох (не клюнох)
- страна 235, под В, 3. ред: хвосцики (не ховсцики); и под З, 4. ред: прецекане креви (не крави); и предпосл. ред: доминуе ґаметофит (не доминираґаметофит)
- страна 236, под Н, 6. и 7. ред: мрежаста, пантлікаста, драбинкаста, ґанґлионарна и циваста (не мрежаста, пантлікаста...)

Други део Уџбеника

- страна 2. ред: Ґрафичне оформйоване (не оформйоване)
недостају подаци о тиражу и о штампі
- страна 9, 5. ред од доле: кловаки (не кльоваки)
- страна 12, предпосл. ред: у хторей (не хторй)
- страна 20, 2. ред: гиєрархийни (не гиєрахийни)
- страна 22, послед. ред: шипка (не шипак)

- страна 27, 11. ред: ушедованє (не таложенє)
- страна 29, 5. ред од доле: кормань (не кормило)
- страна 32, 2. пасус, 6. ред: припобрежни водово екосистеми (не копново водово)
- страна 35, пасус испод слика, 7. ред: зродносц (не зрдоносц)
- страна 46, под 3., 7. ред: маршанцийох (не маршанција); и коньских хвосцикох (не раставића)
- страна 47, под 5, 4. ред: птицох (не птица)
- страна 55, испод слика, 2. ред: подруча (не подручя)
- страна 57, пасус 4, испод слика, 4. ред: бук (не буква)
- страна 60, пасус Цо думаш, 3. ред: часта животна форма животиных хтори риу (убацити реч животиных)
- страна 61, 2. ред: недостаток шветла (не недостатку)
- страна 63, пасус Поступок, 1. ред: дунца (не дунаца)
- страна 64, под 3. б): бук и дуб (не буква и)
- страна 65, под 6., послед. ред: под мапу (не карту)
- страна 68, пасус Приклад, 5. ред: млечніку (не млечики)
- страна 74, Пасус Резиме, 2. ред: факторох (не факотрох)
- страна 76, пасус Одвитуй на питаня, 2. ред: коло (не одприлики)
- страна 77, пасус Чи розумиш, под 3: недостатки (не мани)
- страна 78, под А: ярцу (не ярца); иста грешка и под В
- страна 81, под 2, 2. ред: барз намножи (не пренамножи); и под 4, Група: чупор (не чопор)
- страна 82, пасус Резиме, 11. ред: хтора (не хтори)
- страна 85, предпосл. ред: биотичних (не биотоичних); и под 1.: Од податкох (не податких)
- страна 94, табела, послед. реч: ястраби (не ястреби)
- страна 95, пасус, 6. ред: ястраб (не ястреб); и 2. пасус Цо думаш, 1. ред: доприношенє (не допринос) ; и 4. ред: од доприношеня (не доприносу)
- страна 97, слика: ястраб (не ястреб)
- страна 101, пасус Биофокус, 2. ред: на закрицох (не на кровох)
- страна 103. пасус Биодиверзитет, 7. ред: можлівосцох (не можлівосцами)
- страна, 9. ред испод наслова: гацох (не бранох)
- страна 106, под Аа. 8. ред: чувствительносц (не осетлівосц)
- страна 107, пасус Цо думаш, доле, десно, 2. ред: чувствительни (не осетліви)
- страна 108, 8. ред: (донгова (не бумбара); исто и у пасусу Мири осторожносци, 2. еед: донгова; и под 3 б): Донгови (не донгове); и на 109. страни, 2. ред: Донгови најчастейши (не начастейши)
- страна 109, 3. ред испод слике: закрице будинка (не кров); и 8. ред: сламняне квеце (не смилє)
- страна 110, пасус Нащив, 6. ред: брисати реч зоз); и испод слике: загинути пчоли (не угинути)
- страна 113, под 2 г): неєднаке предзеранє (не неєднакого предзераня)
- страна 114, под 11, 2. ред: буково (не буквово); и 3. ред: лєси буку (не буквох)

- страна 117, 1. ред: хтори (не хтора)
- страна 118, под Аа, 4. ред: розмножуе (не умножуе)
- страна 119, 3. ред: ставцох (не ставцами); и испод слике: вирус ґрипи (не ґрипу)
- страна 122, 2. ред испод наслова: збешнетосц (не бешніло); и 3. ред: швиньску ґрипу (не швиньову; и пасус Успани вируц, 5. ред: херпес (не херпекс)
- страна 128, пасус Резиме, 5. ред од доле: збешнетосц (не бешніло)
- страна 132, пасус пасивни, 6. ред (збешнетосц (не бешніло)
- страна 133, 4. ред: ленча (не сочиво); и 6. ред: засладзозачох хторих ест барз вельо у ґазированих сокох (не зоз хторима обилую ґазирани соки); и пасус испод слике, 2. ред: през историю (не историї)
- страна 138, под 2., 3. ред: збешнетосц (не бешніло); и 5. ред: збешнетосци (не збешнетоци): и пасус Биолоґия онлайн, 2. ред: Закон о добробути (не Закон о добим)
- страна 142, пасус Знаня и схопности, послед. ред: звикнуца (не навики)
- страна 143, пасус испод слике, 6. ред од доле: масци ше збераю (не складзиска)
- страна 144, пасус доле, 2. ред: За розлику од цукрох (не розлику цукрох)
- страна 149, пасус Танер здравого..., 1.пасус десно, 6. ред: засладзени напитки (не пица)
- страна 150, 1. пасус, 6. ред: поживово (не прехрамбени); и под 4, 1. ред: Безалкоголни напиток у пиксли (не пице у лименки)
- страна 151, 2. пасус, 3. ред: окрипенє (не опкрипенє)
- страна 152, 1. пасус, 5. ред: Єдзєня (не оброки)
- страна 153, пасу Задаток, 4. ред: єдзєню (не оброку)
- страна 154, под 2, 5. ред: конзервує (не конзервираю)
- странс 157, 1. пасус, 6. ред: роботни и други звикнуца (не роботних и других звикнуцох); и послед. ред: обяг (не обим)
- страна 159, 4. ред од доле: дзивоцтва (не дзивки)
- страна 161, послед. ред доле десно: опиваюцих средствох (не опойних)
- страна 162, табела, Штрєдня ремеселска школа (не занатска школа)
- страна 163, 1. пасус десно од слике: вилїви гнїву (не бесу)
- страна 164, пасус Биолоґия онлайн, 2. ред: Специялногo шпиталю (не болници)
- страна 166, под 5, В: збешнетосц (не бешніло)
- страна 169, Еволюция и фосили, под 2: кловаки (не кльови); и слика; сардела (не сардин) и лиґнї (не лиґње)
- страна 170, 5А, 2. ред: восточне побереже (не восточна обала)
- страна 172, под И, 2. ред: обєрацих хоротох (не заразних); и под П психоактивна субстанца, 2. ред: хтора може (не у станю); и под Ш, послед. ред: репродуктивногo органа при игелкарох (рєч органа недостає).

Показатєль 2 - Дужина и конструкция рєчи одговараю узрасту ученика – задовољєн є у потпуности и оцењєн оцєном 4 (чєтири). Рєченична конструкция є правилна и јасна, усаглашена са узрастом ученика, што доприноси да градиво будє разумљиво.

Показатєль 3 – Текст є јєзички и стилски ујєдначєн – задовољєн є у потпуности и оцењєн оцєном 4 (чєтири). Употрєбљєн є научни стил, а у складу са градивом и стручна терминологија. Стил є прецизан, без фигуративности или неразумљивих елємената.

Показатељ 4 - Страни изрази се користе само када је то неопходно - задовољен је у потпуности и оцењен оценом 4 (четири). Страни изрази су употребљени искључиво због специфичности градива. За њих су дата одговарајућа објашњења, формулисана једноставним речником.

Показатељ 5 – Језик којим је уџбеник написан доприноси лакшем разумевању градива – задовољен је у потпуности и оцењен је оценом 4 (четири). Кохерентност језика је на одговарајућем нивоу. Идеје су правилно повезане, што доприноси лакшем разумевању градива. Језик уџбеника је јасан, прецизан и доприноси олакшавању процеса учења.

На основу претходно изложеног, закључује се да је испуњен Стандард 4 - Језик уџбеника је одговарајући и функционалан.